

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA : PRAPOVIJEST I STARI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2015. / 2016.

UTORAK, 8. ožujka 2016.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

_____
(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Na čemu se temeljilo gospodarstvo prvih velikih civilizacija u povijesti?

- a) obrtu
- b) poljoprivredi
- c) stočarstvu
- d) trgovini

1	
---	--

2. Kako se zove autor navedenog izvora?

“Nisu bez razloga bogovi i ljudi odabrali ovo mjesto da bi izgradili naš grad: ovi brežuljci s čistim zrakom; ova rijeka koja nam donosi proizvode iz unutrašnjosti i dopušta da pomorski konvoji dođu uzvodno; more nadohvat ruke, ali dovoljno daleko da bi nas sačuvalo od stranih flota; naš položaj usred Italije. Sve ove prednosti oblikovale su ovo najomiljenije mjesto u grad predodređen za slavu”

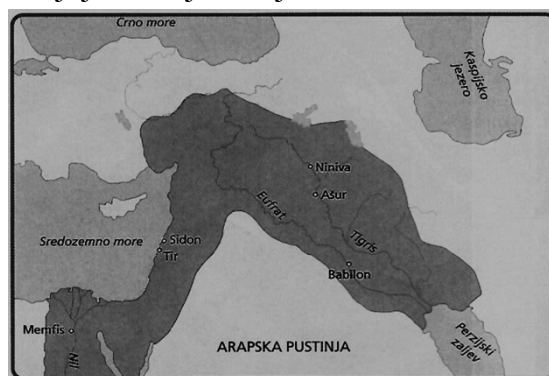
- a) Herodot
- b) Homer
- c) Kornelije Tacit
- d) Tit Livije

1	
---	--

3. Koja je država starog svijeta obuhvaćala prostor koji je tamnijom bojom označen na karti?

- a) asirska
- b) hetitska
- c) perzijska
- d) starobabilonska

1	
---	--

4. Kojoj je skupini naroda pripadao narod čiji je vrhovni bog Tešub?

- a) dravidskim narodima
- b) indoeuropskim narodima
- c) narodima s mora
- d) semitskim narodima

1	
---	--

5. Koji od navedenih pojmova NE povezujemo uz pokapanje pokojnika?

- a) dolmeni
- b) gradine
- c) tumuli
- d) žare

1	
---	--

6. Koji su atenski političari odlučivali o sudbini Atene neposredno nakon Periklove smrti?

- a) Arhidam i Brasida
- b) Alkibijad i Nikija
- c) Kleon i Nikija
- d) Kritija i Trasibul

1	
---	--

7. Koji je prostor domovina arapskih brojeva?

- a) Egipat
- b) Indija
- c) Kina
- d) Mezopotamija

1	
---	--

8. Kojem razdoblju pripada prikazani primjer?

- a) kamenom dobu
- b) bakrenom dobu
- c) brončanom dobu
- d) željeznom dobu

1	
---	--

9. Koja je institucija u starom Rimu birala kralja?

- a) narodna skupština
- b) pretorijanska garda
- c) senat
- d) vrhovni svećenik (*pontifex maximus*)

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima pridružite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda u lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Događajima iz razdoblja antike pridružite posljedice do kojih su doveli:

3	
---	--

_____ bitka u Kaudinskom klancu

_____ bitka kod Regilskog jezera

_____ rimsko zauzimanje Volsinija

a) Rimljani su postali gospodari Apeninskog poluotoka

b) Pirova pobjeda

c) pobjeda nad Samničanima

d) pobjeda nad Latinima

e) ponižavajući prolazak poražene vojske kroz jaram

f) pobjeda nad Keltima

11. Pojmovima pridružite odgovarajući lokalitet s obzirom na kulturu uz koju ih vezujemo:

3	
---	--

_____ Impresso keramika

_____ Bucchero keramika

_____ Kamares keramika

a) Mikena

b) Fest

c) Cerveteri

d) Vučedol

e) Dalj

f) Grapčeva spilja

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Pozorno pročitajte povijesni izvor:

“Udovi su se jednom pobunili protiv lijenog želuca i odbili mu pribavljati hranu. Time su naškodili i sebi jer su također oslabjeli. Tako su se uvjerali da je želudac tijelu potreban i da udovi bez njega ne mogu živjeti. Tako ni plebejci ni patriciji...ne mogu jedni bez drugih.”

U kojem je stoljeću kulminirao sukob o kojem svjedoči navedeni izvor?

1	
---	--

13. Kako se zvala dinastija koja je vladala najdugovječnijom i najstabilnijom helenističkom državom?

1	
---	--

14. Koja je institucija vlasti imala zakonodavnu vlast u vrijeme podjele stanovništva koju vidimo na shemi?

Podjela stanovništva

pentakosiomedimni

hipeji

zeugiti

teti

1

15. Koji je kralj poginuo u bitci kod Gilboe?

1

16. Koji je narod s Peloponeza činio najveći udio u društvenom sloju helota?

1

17. Pod kojim su nazivom bili poznati najstariji povjesničari?

1

18. Kako se zove osoba koja je zaokružena na prikazanom izvoru?

1

19. Kako se nazivala magistratura koja je bila obnašatelj sudske vlasti u Rimskoj Republici?

1

20. Kojom astronomskom pojavom počinje egipatska nova godina?

1

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Poredajte lokalitete/građevine prema vremenu nastanka:

2	
---	--

- _____ knjižnica u Ninivi
- _____ Hatuša
- _____ Korsabad (Dur-Šarukin)
- _____ Semiramidini viseći vrtovi

22. Kronološki poredajte sljedeće događaje:

2	
---	--

- _____ bitka kod Ipsa
- _____ kraj Lizimahove države
- _____ bitka kod Heroneje
- _____ “vjenčanje Europe i Azije”

23. Poredajte narode prema kronološkom redosljedu kako su osnivali države na prostoru Mezopotamije:

2	
---	--

- _____ Kaldejci
- _____ Amorićani
- _____ Akadani
- _____ Kasiti

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Zaokružite točan kronološki niz u širenju perzijske države:

1	
---	--

- a) zauzimanje Ekbatane→zauzimanje Babilona→bitka kod Peluzija→ prelazak rijeke Halis
- b) zauzimanje Babilona→zauzimanje Ekbatane→bitka kod Peluzija→prelazak rijeke Halis
- c) zauzimanje Ekbatane→prelazak rijeke Halis→ zauzimanje Babilona→bitka kod Peluzija
- d) zauzimanje Babilona→zauzimanje Ekbatane→prelazak rijeke Halis→bitka kod Peluzija

25. Poredajte pisma prema vremenu nastanka:

- a) klinasto pismo→hijeroglifsko pismo→ linear A pismo → fonetsko pismo
b) hijeroglifsko pismo→klinasto pismo→fonetsko pismo→linear A pismo
c) klinasto pismo→ linear A pismo→ hijeroglifsko pismo→fonetsko pismo
d) hijeroglifsko pismo→ linear A pismo→ fonetsko pismo→ klinasto pismo

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Proučite sljedeći povijesni izvor i odgovorite na pitanja:

- a) Kako se zvala osoba koja je prema legendi odgojila prikazane dječake do njihove punoljetnosti?

1	
---	--

_____

- b) U radionicama kojeg naroda je nastao prikazani kip životinje?

1	
---	--

_____

- c) Kako su se zvali roditelji prikazanih dječaka?

1	
---	--

_____

27. Pročitajte sljedeći izvor i odgovorite na pitanja:

*Tjesnacem kad grunuše zbijene lađe,
tu nikom se na pomoć ne naiđe nitko
Kljunovima mjedenim sudariše se brodovi naši
I redove vesala slomismo jedan drugome
Tad kretanjem spretnim lađe helenske
Odasvud jurnuše na nas, trup za trupom brodova naših.
Prevrtat stade i cijelo more oku se skri:
Svud kipe olupine i leševi ljudski,
Mrtvaca su pune obale i hridi
Natisnuše se brodovi bježat u zbrci
Koliko osta ih još iz vojske perzijske...
Plač i strahotni krici bola
Razlijegahu se pučinom cijelom.*

a) Kako se zove lokalitet uz koji povezujemo događaj opisan u povijesnom izvoru?

1	
---	--

_____

b) Kako se zove autor navedenog izvora?

1	
---	--

_____

c) Kako se zove mir kojim je okončan rat koji uključuje navedeni sukob?

1	
---	--

_____

28. Na temelju povijesnog izvora odgovorite na pitanja:

a) U kojem je stilu izrađena prikazana građevina?

1	
---	--

_____

b) Kako se zove kipar koji je oblikovao skulpturu na prikazanoj građevini?

1	
---	--

_____

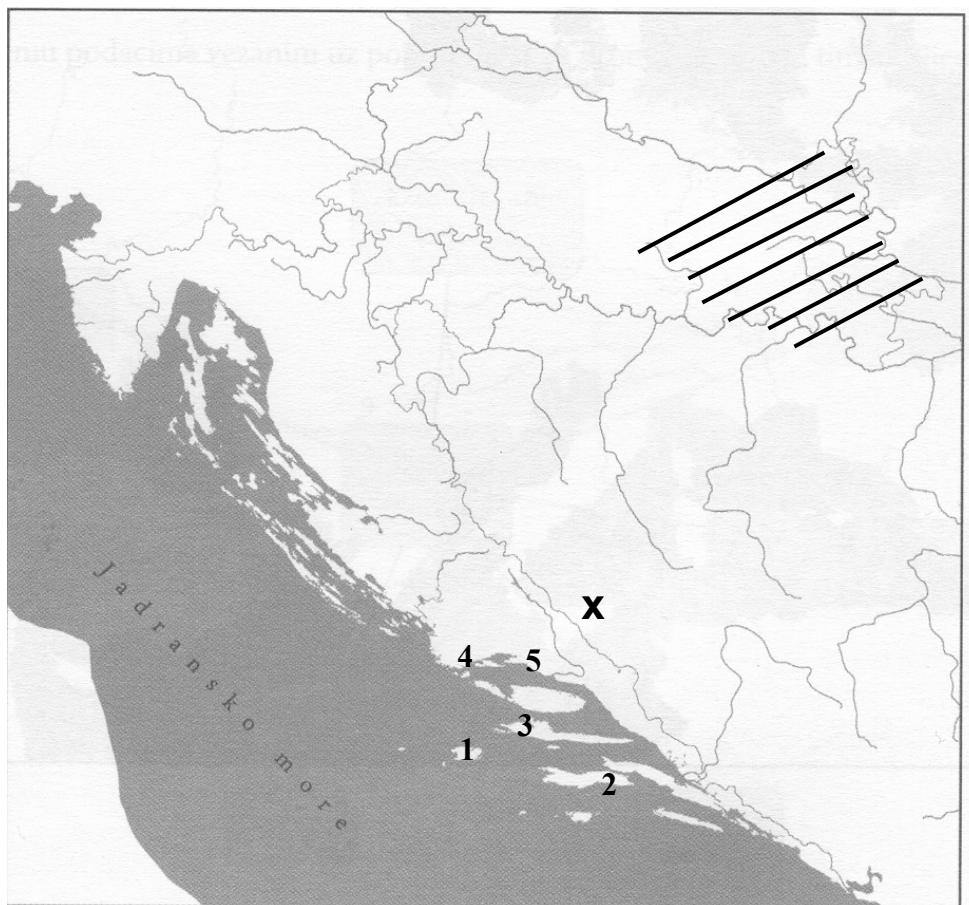
c) Kako su se nazivale svečanosti u čast božanstva kojem je posvećena građevina?

1	
---	--

_____

VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

29. Odgovorite na pitanja na temelju sljedeće karte:

a) Koja se kultura u brončanom dobu razvijala na prostoru koji je označen kosim crtama?

1	
---	--

_____

b) Kojim brojem je označen prostor na kojem je osnovana najstarija grčka kolonija na našoj obali?

1	
---	--

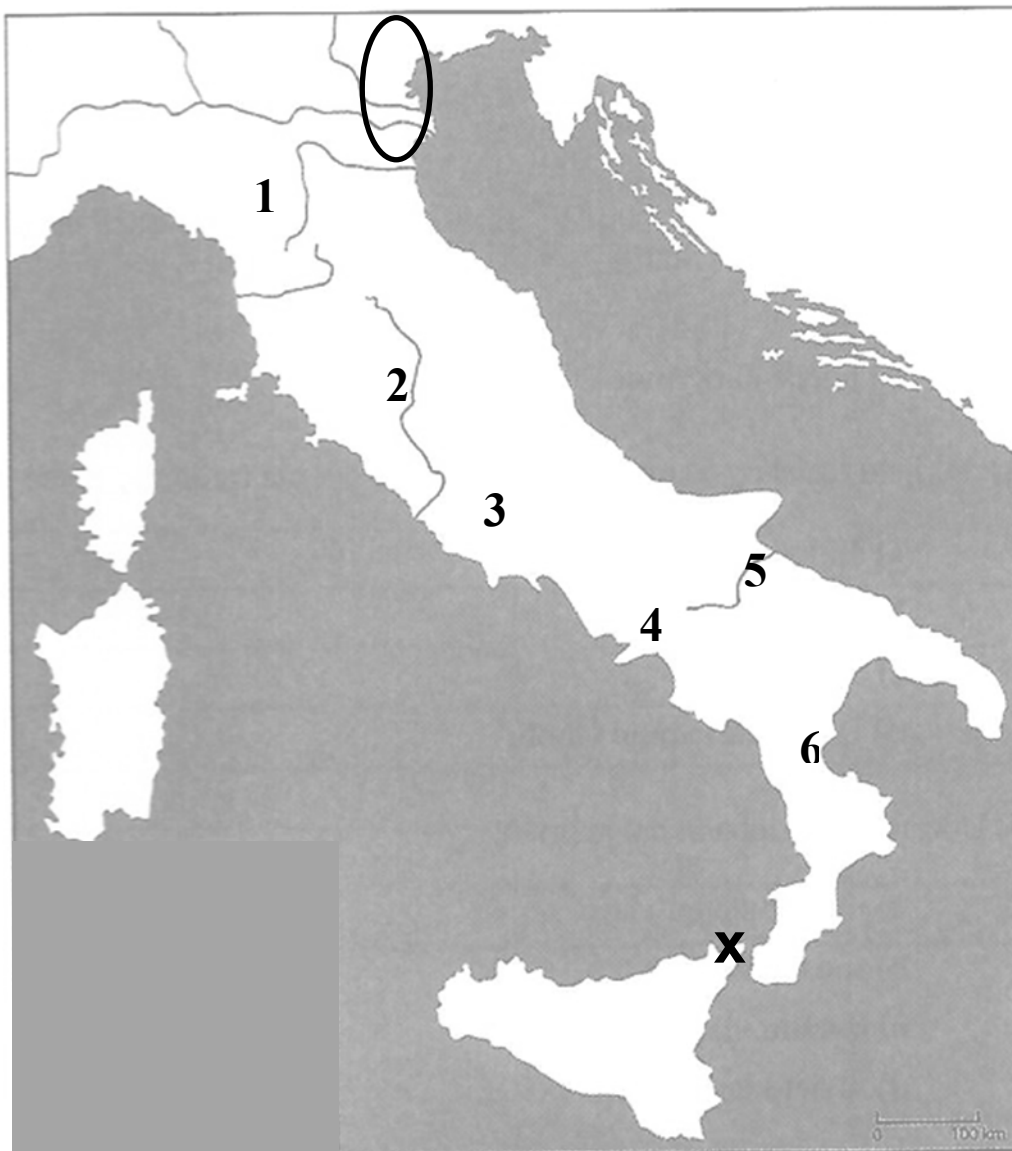
_____

c) Kako se zove ilirski narod čija je prijestolnica označena znakom **X**?

1	
---	--

_____

30. Na temelju slijepe karte odgovorite na pitanja:

a) Kako se zove rat koji je započeo zauzimanjem mjesta koje je označeno znakom **X**?

1	
---	--

_____

b) Kako se zove ilirski narod koji je nastanjivao zaokružen prostor u vrijeme formiranja rimske države?

1	
---	--

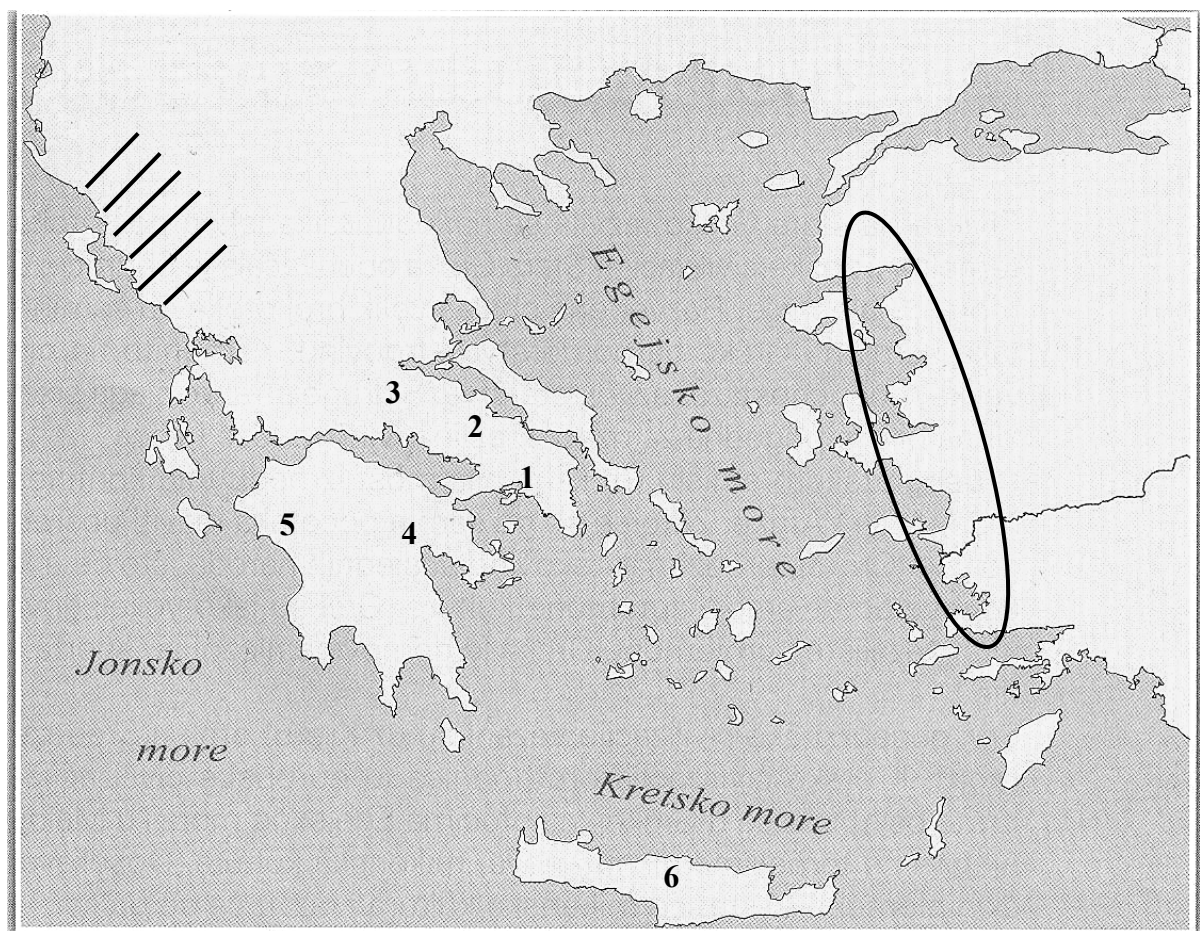
_____

c) Kojim je brojem označeno mjesto kod kojeg su Rimljani doživjeli najveći poraz na Apeninskom poluotoku?

1	
---	--

_____

31. Na temelju slijepe karte odgovorite na pitanja:

a) Kojim je brojem označen lokalitet koji je istraživao Arthur Evans?

1	
---	--

b) Kako se zvao vladar koji je početkom 80-tih godina 3. stoljeća pr. Kr. vladao prostorom označenim kosim crtama?

1	
---	--

c) Kako se zove država koja je pred kraj i nakon Dekelejskog rata vladala zaokruženim prostorom?

1	
---	--